

ת"פ 20872/02/14 - מדינת ישראל, שלוחת תביעות אילת נגד עופר פרץ,

בית משפט השלום באילת

21 דצמבר 2016

ת"פ 20872-02-14 מדינת ישראל נ' פרץ

בפני כב' השופט יוסי טופף
המאשימה:

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד שחר עידן, עו"ד זוהר אזרואל
שלוחת תביעות אילת

נגד
הנאשם:

עופר פרץ, ע"י ב"כ עו"ד צפריר יגור

גזר דין

האישום וההרשעה

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בכתב אישום מתוקן, בעבירה האוסרת על ייצור חומר אסור להפצה לפי סעיף 7(א) לחוק המאבק בתופעת השימוש בחומרים מסכנים, תשע"ג-2013 (להלן: "החוק").

2. לפי כתב האישום המתוקן, בתאריך 30.1.2014, בשעה 17:45 בקירוב, יצא הנאשם ממונית וצעד לעבר חניון תת קרקעי של בית מלון באילת, שם המתינו לו ברכבם סאני שרמה (להלן: "סאני") ורעייתו. במעמד זה, הנאשם וסאני נגשו לרכב של הנאשם, שחנה במקום. הנאשם הוציא מרכבו שקית ניילון שחורה ובה תפזורת חומר אסור בהפצה מסוג PB-22 במשקל 6.1 ק"ג נטו וקרטון ובו אלפי שקיות אריזה ריקות ומסרם לסאני שהכניסם לרכבו. הנאשם הצטרף לרכבם של סאני ורעייתו, והתיישב במושב האחורי סמוך לחומר האסור בהפצה. השלושה החלו בנסיעה לכיוון היציאה מהחניון שם עוכבו על ידי שוטרים שערכו חיפוש ברכב ותפסו את החומר האסור בהפצה מסוג PB-22.

טיעוני הצדדים לעונש

3. ב"כ המאשימה, עו"ד זוהר אזרואל, טענה למתחם ענישה הולם, שבין 8 ל-24 חודשי מאסר בפועל, וביקשה לגזור על הנאשם 12 חודשי מאסר בפועל, לאור הסכמת הצדדים בנוגע לטווח ענישה מוסכם שבין 7 ל-12 חודשים, לצד ענישה צופה פני עתיד, קנס והתחייבות. ב"כ המאשימה עמדה על הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו מביצוע העבירה וטענה לפגיעה בהגנת הציבור ובסדר הציבורי, בשים לב לכך שעבירות הסמים מחוללות פגיעה גם באופן עקיף. התובעת עמדה על נסיבות ביצוע העבירה, על חלקו המרכזי של הנאשם

בביצועה, כמות החומר האסור בהפצה, מעל ל-6 ק"ג, שהנאשם העביר לאחר, ועל כך שהעבירה בוצעה כדי להפיץ את החומר המסכן ברחבי העיר אילת, תוך סיכון הציבור, למען רווח כלכלי גרידא. התובעת הדגישה את החומרה המיוחדת לחומר המסכן אותו ביקש הנאשם להפיץ, אשר מאז ביצוע העבירה הוכרז כסם מסוכן, שמסוכנותו עולה אף על זו של סמים כגון חשיש ומריחואנה. ב"כ המאשימה ציינה כי הנאשם, יליד 1972, ריצה בעבר מספר עונשי מאסר בפועל בגין עבירות שונות. התובעת ציינה כי לחובת הנאשם 8 הרשעות קודמות בעבירות פליליות, כשהאחרונה בהן מחודש יוני 2016, כאשר שתיים מתוכן בעבירות סמים, משנת 1992 ו-2003 (הוגש מרשם פלילי - ת/1). התובעת ציינה לזכות הנאשם את הודאתו במיוחד לו, לקיחת האחריות מצדו ושיתוף הפעולה עם שירותי המבחן. ב"כ המאשימה טענה כי הימשכות ההליכים בתיק זה, נזקפת לחובת הנאשם היות ועתר לדחיות רבות. התובעת הפנתה לפסיקה רלוונטית.

4. ב"כ הנאשם, עו"ד צפריר יגור, טען להסדר בין הצדדים שכלל מתחם ענישה מוסכם שבין 7 ל-12 חודשי מאסר בפועל. הסנגור טעם לקשיים ראייתיים מצד המאשימה, עתר לכבד את ההסדר ולהשית על הנאשם עונש ברף התחתון של המתחם, באופן שלאחר ניכוי תקופת מעצרו, ירוצה המאסר בדרך של עבודות שירות. נטען כי אין להחמיר עם הנאשם בשל כך שחקיקה מאוחרת לביצוע העבירה הגדירה את החומר האסור בהפצה כסם מסוכן. נמסר כי הנאשם שהה במעצר כחודשיים, לאחר שהם שוחרר בתנאי פיקוח אלקטרוני. הסנגור מסר שהנאשם נישא בשנית, מקיים אורח חיים נורמטיבי ועובד לפרנסת משפחתו. נמסר כי הנאשם שיקם אורחות חיים ושיתף פעולה עם שירותי המבחן. הסנגור הציג תלושי שכר, מכתבי המלצה מהמעסיק ומבית הכנסת אותו פוקד הנאשם והודעה על אישור עקרוני של בקשה להלוואה מהבנק (נ/1-4). נטען כי מאז עריכת התסקיר מצבו הכלכלי של הנאשם הורע. נטען כי אין לזקוף לחובת הנאשם את הימשכות ההליך המשפטי. הסנגור הפנה לפסיקה רלוונטית.

5. הנאשם הודה במיוחד לו, הביע חרטה, טען שעבר תהליך שיקומי משמעותי, אינו מתקרב עוד לסמים, מקיים אורח חיים נורמטיבי, משמש כאיש משפחה המפרנס את שני ילדיו הקטינים, וביקש מבית המשפט להקל עליו בעת גזירת העונש ולהימנע משליחתו למאסר מאחורי סורג וברח.

דין והכרעה

6. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, נדרש יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. תחילה, אקבע את מתחם הענישה למעשי העבירה שביצע הנאשם, על בסיס שיקולים נורמטיביים ואובייקטיביים, בהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו, מידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. לאחר מכן, אקבע את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבותיו, בצורך בהרתעתו ואחרים כמותו, ובכלל זה אבחן האם ראוי כי ענישת הנאשם תחרוג ממתחם הענישה (ע"פ 2918/13 דבס נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 18.7.2013); ע"פ 1903/13 עיאשה נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 14.7.2013); ע"פ 1323/13 חסן נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 5.6.2013)).

מתחם הענישה ההולם

7. מתחם הענישה ההולם יקבע בהתאם לעקרון ההלימה, כפי שהוגדר בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין. לצורך כך אביא בחשבון את הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בהם; נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, מידת אשמו של הנאשם ומדיניות הענישה הנוהגת (ע"פ 8641/12 סעד נ' **מדינת ישראל** (ניתן ביום 5.8.2013)).

8. **הערכים החברתיים המוגנים** הינם שלום הציבור ובריאותו, נוכח התופעות ההתנהגותיות והבריאותיות הקשות הנגרמות ומתעצמות כתוצאה משימוש בחומרים מסכנים, בדומה לערכים החברתיים המוגנים בפקודת הסמים המסוכנים. כפי שעבירות סמים גוררות מצדן עבירות רכוש, אלימות ועבירות נוספות המבוצעות על ידי מי שמשתמש, סוחר או מחזיק בסם מסוכן, כך גם פני הדברים ביחס למי שמשתמש או מפיץ או סוחר בחומר מסכן.

על תכלית החוק והערכים המוגנים על-פיו ניתן ללמוד מדברי ההסבר להצעת החוק (הצעות חוק הממשלה, 783, כ"ה בתמוז התשע"ג, 3.7.2013, עמ' 1020):

"בשנים האחרונות, נפוצה במדינת ישראל תופעה של שימוש ב"סמים חוקיים" לכאורה. המדובר בחומרים אשר בדומה להשפעות הנגרמות משימוש בסמים, השימוש בהם גורם להשפעות פסיכואקטיביות. חומרים אלה (להלן - חומרים מסכנים) כובשים את שוק המשתמשים במהירות, עוד לפני שעלה בידי הרשויות לאסור על השימוש בהם. בשל העובדה שאינם נכללים בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן - פקודת הסמים המסוכנים), הם מיוצרים ומופצים, באופן גלוי, לכל דורש למרות הסיכון הרב הנשקף מהם. במיוחד מקובל השימוש בהם בקרב בני נוער וצעירים..."

על תכליתו ומהותו של החוק ניתן ללמוד מדבריו של כב' השופט נ' הנדל בע"פ 7962/15 **יוסף אשורוב נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 25.9.2016):

"עסקינן בחקיקה חדשה - חוק המאבק בתופעת השימוש בחומרים מסכנים, התשע"ג-2013 - ועל כן ראוי להתייחס לתכליתו ומהותו של החוק. כפי שגם מעיד שמו, חוק זה נועד להילחם נגד התופעה הנפוצה של שימוש ב'סמים חוקיים' לכאורה. השימוש בחומרים כאלה נפוץ במידה מדאיגה, בין היתר בקרב בני נוער וצעירים. 'מנתוני משרד החינוך עולה כי כאלפי בני נוער בארץ צורכים חומרים מסכנים, מדי שנה בשנה, ונתונים להשפעות המזיקות של חומרים אלה' (ראו: הצעת חוק המאבק בתופעת השימוש בחומרים מסוכנים, התשע"ג-2013, ה"ח 783, בעמ' 1020). כמו בתחומים אחרים, ההתפתחות הטכנולוגית או מעין-טכנולוגית מהירה יותר מהיכולת של הדין להתייחס אליה. פער זה מביא לכך שסמים שונים הגורמים להשפעות פסיכואקטיביות (ראו שם) אינם אסורים בדין. כך בשל הצורך לשקול במשורה מהם סמים לצורך הוספתם לרשימה של פקודת הסמים המסוכנים. המענה שניתן על ידי המחוקק הוא קביעת חוק המאבק בתופעת השימוש בחומרים מסכנים, שכולל פרק 'סמכויות תפיסה והשמדה של חומר מסכן - הוראת שעה'. ישנה חובת דיווח אחת לשישה חודשים מטעם השר לביטחון פנים לוועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת (סעיף 13 לחוק).

כמו כן, קיים בחוק מנגנון של הכרזה דחופה, בהתקיים צורך מיידי לאסור על הפצת חומר מסוים בציבור, והיא תעמוד בתוקף לתקופה שלא תעלה על 12 חודשים (סעיפים 5-6 לחוק)."

החוק מקנה, אם כן, כלים למניעת הסכנות הכרוכות בהפצת חומרים מסכנים אלו, לרבות העמדה לדין את מי אשר מסכן את בטחונו ואת בריאותו של הציבור, עד אשר חומרים אלו יכללו בפקודת הסמים המסוכנים (סעיף 5(א) לחוק). ואכן, באוגוסט 2014 הוסף החומר המסכן בו עסקין, מסוג PB-22 וחומרים נוספים לתוספת הראשונה לפקודת הסמים המסוכנים כ"סם מסוכן" לכל דבר ועניין (ראו הודעת הסמים המסוכנים (שינוי התוספת הראשונה לפקודה), התשע"ד-2014; ק"ת 7405 מיום 7.8.2014, עמ' 1587).

9. **מידת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים** במקרה דנא הינה משמעותית. הנאשם הפיץ חומר אסור בהפצה מסוג PB-22 במשקל 6.1 ק"ג נטו, בנוסף לאלפי שקיות אריזה ריקות שנועדו כך נראה להפצתו. אמנם, במועד ביצוע העבירה החומר המדובר טרם הוגדר כסם מסוכן, אך עסקין בכמות גדולה של חומר שהוכרז כמסכן. נקל לשער את הנזק העצום שהיה עלול להיגרם ככל שחומר מסכן זה, בכמות כה גדולה, היה נארז מחדש באותן אלפי שקיות ומופץ בקרב הציבור, בכללו צעירים ובני נוער, תחת שמות מסחריים מפתים.

על חומרת העבירה ניתן ללמוד גם כן מדבריו של כבוד השופט הנדל בע"פ 7962/15 **יוסף אשורוב נ' מדינת ישראל:**

"...יש לתת ביטוי לחומרת המעשים שביצע המערער, בהפיצו חומרים מסכנים שעלולים להגיע, כאמור, לידי הנוער. בענייננו, המערער הפיץ סמים בחמש הזדמנויות שונות, בכמות כוללת של כ-740 גרם. הניסיון להרוויח 'כסף טוב ומהיר' - על ידי הכנסת סם חדש לשוק, שאינו מוכר לציבור ועל כן גוברים הסקרנות ו'הרצון לחדש' מבלי להיות מודעים לכוח ההרסני שלו - דורש ענישה מרתיעה והולמת. יידעו נא העבריין הוותיק והעבריין החדש, כי בית המשפט יתרום למלחמה נגד תופעה זו, מבלי שיינתן משקל של ממש לאילוצים הכספיים שהביאו אותם לביצוע המעשה."

כך גם כבוד השופט ב' אזולאי התייחס לדברים בעמ"ת (מח' ב"ש) 57509-11-13 **מדינת ישראל נ' פלוני** (ניתן ביום 4.12.2013):

"...הפצה וסחר בחומרים מסכנים מהווה עבירות חמורות הוות אסון לחברה, ויש שחומרים מסכנים אלו, בדומה להשפעות סמים מסוכנים, גורמים להרס רב ומצמיחים עבירות קשות. לאור החומרה הרבה שבכך, צריכה להיות גם עוצמת המלחמה בנגע רע זה."

10. **בבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה** (בהתאם לסעיף 40ט לחוק העונשין) נתתי דעתי לסוג החומר המסכן שנתפס (PB-22), משקלו (6.1 ק"ג נטו), ולכך שנילווה לו קרטון ובו אלפי שקיות אריזה ריקות; ללמדך כי שקיות אלו נועדו להפצת החומר המסכן, במנות אישיות בקרב הציבור, על אף הסכנה הממשית לשלומם

ולבריאותם של הצרכנים. מכאן, גם אם לא ניתן להצביע על גרימת נזק מביצוע העבירה, הרי שהנזק שהיה צפוי להיגרם מביצועה הינו רב ולו פוטנציאל הרה אסון. לנאשם חלק מרכזי במהלך הדברים, המלמדים על תכנון והכנה מוקדמים ומידת אשמו גבוהה. הסיבה שהביאה את הנאשם לבצע את העבירה, כך גם עולה מתסקיר שירות המבחן, הינה רצונו לעשות "כסף קל". לא נשמעה סיבה של ממש לזכות הנאשם והוא אינו קרוב לסייג לאחריות פלילית.

11. בנוסף לכך, ובהתאם לסעיף 40יב לחוק העונשין, הבאתי בכלל חשבון כי הנאשם ביצע את העבירה חודשים ספורים לאחר חקיקת החוק והכרזת החומר מסוג PB-22 כאסור בהפצה (ראו: הכרזה דחופה על חומרים אסורים בהפצה, י.פ. 6658, מיום 12.9.2013, עמ' 42). הנה כי כן, היות והיה מדובר בחיקוק חדש יחסית, אשר יתכן ובמועד הרלוונטי, בעת ביצוע העבירה, טרם נטמע דיו בקרב הציבור, הרי שהדבר מהווה גורם ממתן, בקביעת מתחם הענישה למעשה העבירה שביצע הנאשם.

שיקול נוסף לקולא בקביעת המתחם טמון בכך שהעונש המקסימאלי שנקבע לצדה של העבירה לפי סעיף 7(א) לחוק הינו שלוש שנות מאסר, כאשר מדובר בעבירה מסוג עוון בלבד, וזאת בניגוד לעבירות של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית או סחר בסמים מסוכנים, אשר העונש המרבי הקבוע בצדן הוא עשרים שנות מאסר, וכאשר כתב האישום מוגש לבית-משפט השלום, עד שבע שנות מאסר. העונש המרבי שקבע המחוקק לעבירה מסוימת, ובפרט כאשר עסקינן בחוק חדש, הינו בעל השפעה על קביעת מתחם העונש ההולם ועל מדיניות הענישה הראויה (ת"פ (רמ') 16980-01-14 **מדינת ישראל נ' בן יחזקאל ואח'** (ניתן ביום 20.11.2014)).

12. מבחינת **מדיניות הענישה הנוהגת** עולה כי בתי המשפט נתנו ביטוי לתכלית המאבק בתופעת הפצת חומרים מסכנים, באמצעות עונשי מאסר בפועל לצד ענישה מרתיעה. כך למשל:

א. בע"פ 7962/15 **יוסף אשורוב נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 25.9.2016), דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם אשר הורשע בחמש עבירות של איסור הפצת חומר מסכן בכמות כוללת של כ-740 גרם. בית המשפט העליון הותיר על כנו את גזר הדין של בית המשפט המחוזי בבאר שבע, אשר גזר על הנאשם **מאסר בפועל לתקופה של 9 חודשים** בניכוי ימי המעצר, מאסר מותנה קנס והתחייבות.

ב. בת"פ (מח' ת"א) 40055-08-15 **מדינת ישראל נ' יאיר ואח'** (ניתן ביום 04.07.2016), הורשע אחד הנאשמים על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של החזקת סם שלא לצריכה עצמית, סחר בסם מסוכן ואיסור הפצת חומרים מסכנים. נקבע **מתחם ענישה הולם שנע בין 8 ל-20 חודשי מאסר**. על הנאשם בעל עבר פלילי הוטלו **8 חודשי מאסר בפועל**, בניכוי תקופת מעצרו, מאסר על תנאי וקנס בסך של 2,000 ₪ (יוטעם כי בהליך זה תלוי ועומד ערעור).

ג. בע"פ (מח' י-ם) 11440-01-15 **יהודה מאור יעקב נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 18.5.2015), נדחה ערעור של נאשם, אשר הורשע במספר עבירות של איסור הפצת חומר מסכן, הדחת קטין לחומרים

מסכנים אסורים בהפצה וייצור והפקת סם מסוכן. בגין עבירות איסור הפצת חומר מסכן נקבע בערכאה הדיונית **מתחם ענישה הולם שנע בין 6 עד 18 חודשי מאסר**. על הנאשם, בעל עבר פלילי, הוטלו בגין כלל העבירות **24 חודשי מאסר בפועל** ומאסר מותנה.

ד. בעפ"ג (מח' מרכז) 47767-06-14 **מור נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 6.7.2014), נדחה ערעור של נאשם, אשר הורשע בשתי עבירות של מכירת חומר אסור בהפצה לסוכן משטרתי סמוי, בכך שמכר שלוש שקיות של החומר תמורת 200 ₪. בערכאה הדיונית נקבע **מתחם ענישה הולם שנע בין 6 ל-12 חודשי מאסר**. על הנאשם בעל עבר פלילי מכביד, הוטלו **7 חודשי מאסר**, מאסר מותנה וקנס בסך 3,500 ₪.

ה. בת"פ (ת"א) 12462-11-14 **מדינת ישראל נ' טל זוהר** (ניתן ביום 8.9.2016), הורשע נאשם, על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של איסור ייצור חומר אסור בהפצה, בכך שהחזיק ברכבו חומר מסכן מסוג PB-22 במשקל 5.79 ק"ג נטו, במטרה להפיצו. נקבע **מתחם ענישה הולם שנע בין מאסר על תנאי עד 9 חודשי מאסר**. על הנאשם, על אף עברו הפלילי ובשל הליך השיקומי אותו עבר, הוטלו **6 חודשי מאסר על תנאי** וקנס בסך של 3,000 ₪.

ו. בת"פ (רמ') 16980-01-14 **מדינת ישראל נ' בן יחזקאל ואח'** (ניתן ביום 20.11.2014), הורשעו נאשמים, על יסוד הודאתם במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של איסור ייצור חומר אסור בהפצה, בכך שאותו בדירתם 405 שקיות ובהן חומר מסכן מסוג PB-22. נקבע **מתחם ענישה שנע בין 6 ל-18 חודשי מאסר**. על הנאשמים ללא עבר פלילי רלוונטי, הוטלו **6 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות**, מאסרים מותנים, קנס כספי בסך 20,000 ₪ וחילוט 4,200 ₪.

ז. בת"פ (אש') 28897-04-14 **מדינת ישראל נ' מזלר** (ניתן ביום 26.8.2014), הורשע נאשם על פי הודאתו בשתי עבירות של איסור מכירה יבוא וייצור חומר אסור. בכך שמכר חומר אסור מסוג PB-22 לשוטר תמורת 100 ₪. על הנאשם הוטלו **11 חודשי מאסר בפועל**, מאסר על תנאי וחילוט 3,000 ₪.

ח. בת"פ (ב"ש) 25725-01-14 **מדינת ישראל נ' וסקר** (ניתן ביום 12.6.2014), הורשע נאשם על יסוד הודאתו בשתי עבירות של איסור מכירה יבוא וייצור של חומר אסור בהפצה, בכך שמכר שקית של החומר המסכן מסוג PB-22 תמורת 50 ₪ לאחר והחזיק 10 שקיות נוספות של החומר במטרה למכרן. נקבע **מתחם ענישה הולם שנע בין 4 ל-10 חודשי מאסר**. על הנאשם הוטלו **8 חודשי מאסר בפועל**, מאסר מותנה והתחייבות.

ט. בת"פ (ב"ש) 7461-03-14 **מדינת ישראל נ' משה טולדנו** (ניתן ביום 19.6.2014), הורשע נאשם על יסוד הודאתו בשתי עבירות של איסור הפצת חומר אסור בהפצה, בכך שבשני מועדים שונים מכר לשוטר סמוי חומר מסכן מסוג PB-22 תמורת סך של 50 ₪. נקבע **מתחם ענישה הולם שנע בין 4 ל-10**

חודשי מאסר, לכל אחת מהעבירות. על הנאשם, בעל עבר פלילי, הוטלו **7 חודשי מאסר בפועל**, מאסר מותנה, קנס והתחייבות.

י. בת"פ (אשד') 19189-02-14 **מדינת ישראל נ' בברשוילי** (ניתן ביום 28.4.2014), הורשע הנאשם על יסוד הודאתו בארבע עבירות של מכירת חומר מסכן. בכך שמכר חומר מסכן המכונה "נייס גיא", תמורת 50 ₪. על הנאשם, בעל עבר פלילי, הוטלו **5 חודשי מאסר בפועל**, מאסר על תנאי, קנס, פסילת רישיון וחילוט.

יא. בת"פ (אשד') 52877-10-13 **מדינת ישראל נ' פודבוב** (ניתן ביום 18.3.2014), הורשע נאשם על יסוד הודאתו, בביצוע שתי עבירות של הפצת חומר מסכן, בכך שבשתי הזדמנויות שונות, מכר שקית ובה חומר מסכן המכונה "נייס גיא" תמורת 100 ₪ ו-50 ₪. על הנאשם, ללא הרשעות ברקעו, נגזרו **10 חודשי מאסר בפועל**, מאסר מותנה, פסילת רישיון והתחייבות.

יב. בת"פ (ק"ג) 36953-04-14 **מדינת ישראל נ' קרקולוב** (ניתן ביום 28.9.2014) הורשע נאשם על יסוד הודאתו בעבירה של מכירת חומר אסור בהפצה, בכך שמכר בצוותא חדא עם אחר, לסוכן משטרה, חומר מסכן מסוג AB-FUBINACA במשקל של 7.82 גרם נטו, תמורת 100 ₪. נקבע **מתחם ענישה הולם שנע בין 5 ל-12 חודשי מאסר בפועל**. על הנאשם, נעדר עבר פלילי, נגזרו **5 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות**, מאסר מותנה, קנס והתחייבות.

יג. בת"פ (ב"ש) 15892-12-13 **מדינת ישראל נ' פארג'** (ניתן ביום 24.3.2014), הורשע נאשם במסגרת הסדר סגור, בעבירה של סחר בחומר מסכן מסוג b-nbome-25 והחזקת 1 גרם קוקאין ו-1.8 גרם חשיש לצריכה עצמית. על הנאשם, בעל עבר פלילי, נגזרו **12 חודשי מאסר בפועל** הכוללים הפעלה של 3 חודשי מאסר מותנה בחופף.

13. הצדדים הסכימו במסגרת הסדר הטיעון על **טווח ענישה מוסכם, שבין 7 ל-12 חודשי מאסר בפועל**. כאמור, מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם נקבע על בסיס שיקולים נורמטיביים ואובייקטיביים, בהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו, מידת הפגיעה, אשמו של הנאשם וענישה הנהוגה בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. תיקון 113 לחוק העונשין לא הסדיר את היחס בין מתחם העונש שנקבע על ידי בית המשפט לבין טווח ענישה עליו הסכימו הצדדים במסגרת הסדר טיעון. נושא זה עתיד להיות מוסדר בחוק שיעסוק בהסדרי טיעון (ראו הצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 65) (הסדר טיעון), התש"ע-2010).

בפסק דין שניתן בבית המשפט העליון, ע"פ 512/13 **פלוני נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 4.12.2013), נקבע כי ההבחנה המהותית בין מתחם ענישה לבין טווח ענישה מוסכם במסגרת הסדר טיעון איננה חד משמעית בכל המקרים. מרבית השיקולים הקובעים את מתחם הענישה משפיעים גם על טווח העונש המוסכם מכוח הסדר טיעון. על כן בחלק מהמקרים תהיה חפיפה מסוימת בין השיקולים הנשקלים בעת קביעת מתחם הענישה, לבין

אלה המובאים בחשבון בקביעת טווח ענישה מוסכם בהסדר טיעון. עוד נקבע כי קיומו של הסדר טיעון המתייחס לעונשו של הנאשם, בין אם קובע טווח ענישה ובין אם עונש קונקרטי, אינו מבטל את תחולת ההוראות שנקבעו במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין. הנה כי כן, אין בהסכמת הצדדים לעניין העונש הראוי כדי למנוע מבית המשפט לבחון את העונש המוסכם על פי המבחנים הקבועים בחוק, תוך יישום הוראותיו. בית המשפט אינו כבול לעונש עליו הסכימו הצדדים במסגרת הסדר טיעון, ועליו לבחון בהתאם לאמות המידה המקובלות, כאשר אליהן יתווספו, ואף יקבלו מקום מרכזי, השיקולים המתחייבים מקיומו של הסדר טיעון (ראו ע"פ 3856/13 שי גוני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 3.2.2014)).

בבואי לבחון את סבירות טווח הענישה המוסכם, עליו הסכימו הצדדים, ולאחר שערכתי איזון בין אותם נתונים עליהם עמדה המאשימה, לבין אלה עליהם עמדה ההגנה, הגעתי למסקנה לפיה הסדר הטיעון שהוצג משקף את נסיבות ביצוע מעשיו של הנאשם. הגעתי לכלל מסקנה כי מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם חופף למתחם עליו הסכימו הצדדים במסגרת הסדר הטיעון.

קביעת העונש המתאים לנאשם

14. לאחר קביעת מתחם העונש ההולם לעבירה בה הורשע הנאשם, יש לקבוע את העונש המתאים לו בהתאם לסעיף 40א לחוק העונשין. בגזירת העונש המתאים לנאשם שלפניי יש מקום להתחשב בנסיבותיו האישיות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה. נסיבות אלה נלמדות, בין היתר, מן האמור בתסקיר שירות המבחן, חוות דעת הממונה על עבודות השירות, טיעוני הצדדים לעונש, עבר פלילי, דברי הנאשם לבית המשפט ועוד. בדרך זו חידדתי תיקון 113 לחוק העונשין את הצורך בהמשך נקיטת שיטת ענישה אינדיווידואלית, הבוחנת את נסיבותיו של כל מקרה ואדם המובא לדין (ע"פ 433/89 אטיאס נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(4) 170; ע"פ 5106/99 אבו ניג'מה נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(1) 350; רע"פ 3173/09 פראגין נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 5.5.2009)).

תסקיר שירות המבחן

15. ביום 23.11.2015 נערך תסקיר שירות המבחן, במסגרתו נסקרו קורות חייו ורקעו המשפחתי המורכב של הנאשם, אך בשל צנעת הפרט אמנע מלפרט מעבר לנדרש. הנאשם יליד 1972, נשוי בשנית, אב לשני ילדים ובבעלותו מספר עסקים. הנאשם השלים 12 שנות לימוד ושירות צבאי, במהלכו ריצה עונש מאסר ראשון בגין שימוש בסמים. שירות המבחן ליווה את הנאשם מעת מעצרו למשך תקופת פיקוח שנמשכה כשנה. שירות המבחן התרשם בחיוב מהנאשם, מיכולותיו המילוליות והקוגניטיביות גבוהות ומאופן תפקודו מישורי חייו השונים. עם זאת, התגלה פער בין תפיסתו העצמית החיובית לבין חומרת העבירה המיוחסת לו, ונוצר הרושם כי הנאשם מתקשה לערוך התבוננות מעמיקה אודות דפוסי המכשילים ובחירותיו להתנהל באופן שולי. לאחר שקלול מכלול השיקולים התרשם שירות המבחן כי קיים סיכון להישנות התנהגותו פורצת גבולות מצד הנאשם, ועל כן בזמנו לא בא שירות המבחן בהמלצה על שחרורו מהמעצר, ורק מאוחר יותר הומלץ על שחרור למעצר בית בפיקוח

אלקטרוני ובפיקוח שירות המבחן. נמסר כי במהלך תקופת הפיקוח שנמשכה כשנה, התמיד הנאשם להשתתף במסגרת טיפולית קבוצתית. נוצר הרושם כי הנאשם מאס מאורח חיים עברייני, והביע מוטיבציה לשנות את אורחות חייו. נוכח דפוסי החשיבה וההתנהגות העבריינית המושרשת אצל הנאשם תהליך השינוי היה איטי וכרוך בוותורים משמעותיים מצדו, לרבות ניתוק קשרים חברתיים עם גורמים שוליים ויותר על רווחים כספיים מהירים להם הורגל. לנוכח כל זאת, ובדיקות סדירות לאיתור סמים שנמצאו נקיות, התרשם שירות המבחן בתום תקופת פיקוח המעצר כי הסיכון להישנות העבירות פחת באופן משמעותי, אך לא נשללה חזרתיות ללא ליווי של גורם מטפל, מארגן ומציב גבולות.

הנאשם נפגש עם שירותי המבחן פעם נוספת טרם הטיעונים לעונש ומסר בדיקות נוספות לאיתור סמים שנמצאו נקיות מסם. נמסר כי הנאשם קיבל אחריות על ביצוע העבירה בה הורשע, הפגין מוטיבציה לעריכת שינוי באורחות חייו וההתרשמות לגבי הייתה כי פחת הסיכון להישנות העבירה. שירות המבחן התרשם כי הרקע לביצוע העבירה נעוץ באורח חייו חסר הגבולות וחיפושיו אחר עשית "כסף קל", ריגושים והעדר הרתעה. הומלץ על המשך ליווי של גורם מטפל, מארגן ומציב גבולות, כדי לסייע לנאשם לשמור על הישגיו עד כה ולבססם. שירות המבחן המליץ לתן משקל לתהליך השיקומי של הנאשם בעת גזירת עונשו, והמליץ כי במידת האפשר להעמיד את הנאשם במבחן שירות המבחן למשך שנה.

חוות דעת הממונה על עבודות השירות

16. ביום 11.12.2016 התקבלה חוות דעת הממונה, אשר מצא את הנאשם מתאים לרצות עבודות שירות. צוין כי בדיקה לאיתור סם שמסר הנאשם נמצאה נקייה מסם.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

17. לחובת הנאשם יש לציין את חומרת העבירה שביצע הנאשם, תוצאותיה הפוטנציאליות ומדיניות הענישה בגין עבירה זו ועבירות דומות, כפי העולה מדברי ההסבר להצעת החוק ומן הפסיקה. עסקינן בחומר מסוכן שתוצאותיו הרסניות, בעיקר בקרב צעירים ובני נוער. במניין השיקולים לחומרת עונשו של הנאשם, יש להביא בחשבון את עברו הפלילי; עיון בגיליון הרשעותיו הקודמות מעלה, כי לחובת הנאשם הרשעות בעבירות איומים (מספר מופעים), החזקה ושימוש בסמים לצריכה עצמית (מספר מופעים), הפרעה לשוטר במילוי תפקידו (מספר מופעים), העלבת עובד ציבור, קשירת קשר לעשות פשע, תקיפה בתנאים מחמירים, תקיפה הגורמת חבלה ממש, תקיפה סתם. בגין אלה הושתו על הנאשם עונשי מאסר בפועל לתקופות של 24 חודשים ו-6 חודשים, וכן מאסרים מותנים וקנסות.

18. לזכות הנאשם הבאתי בכלל חשבון את הודאתו במיוחס לו בכתב האישום שתוקן לקולא, לקיחת האחריות, שיתוף הפעולה עם שירות המבחן, הבעת החרטה והחיסכון הכרוך בכך בזמן שיפוטי. נתתי דעתי למצבו המשפחתי של הנאשם, נשוי בשנית ואב לשני ילדים קטינים, היותו שומר על יציבות תעסוקתית והשפעת

הענישה על משפחתו הקרובה. משקל יתר נתתי להליך השיקומי שפירותיו ניכרות והעובדה שבבדיקות שביצע לאיתור סם נמצאו נקיות מסמים. הנאשם הציג תלושי שכר ממקום עבודתו ומכתבי המלצה ממעסיקו ומרב בית הכנסת אותו פוקד, המצביעים על השינוי באורחות חייו.

המקרה דנא הינו דוגמא למתח שבין חומרת העבירות המצדיקה ככלל השתת מאסר בפועל לתקופה ממושכת לבין נסיבותיו האישיות של הנאשם ונסיבות ביצוע העבירות, לצד רצונו להשתקם ולפתוח פרק חדש בחייו. בסופו של יום, מצאתי להימנע ממתיחת מלוא שורת הדין למול הנאשם ולהשיג את מטרות הענישה באמצעות השתת רכיבי גמול בדרך של ביצוע עבודות שירות לצד עונש הרתעתי בדרך של מאסר מותנה קנס והתחייבות כספית ורכיב שיקוצי בדמות צו מבחן, לצורך חיזוק וביסוס ההליך השיקומי, המהווה כשלעצמו עילה לחרוג ממתחם הענישה לקולא במקרה דנא.

19. יצוין כי במקרים דומים, לעיתים גם בהחזקת סמים שלא לצריכה עצמית ואף בעבירות של סחר בסמים או ייבוא סם בכמויות משמעותיות הוטלו עונשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות. ראו למשל ת"פ (מח' מרכז-לוד) 17410-08-13 **מדינת ישראל נ' תום אלקלעי** (ניתן ביום 30.6.2014) (מאת כב' הנשיא אברהם טל); עפ"ג (מח' מרכז) 4697-06-09 **רגר נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 12.1.2010); ת"פ (ת"א) 12462-11-14 **מדינת ישראל נ' טל זוהר** (ניתן ביום 8.9.2016); ת"פ (אי') 30518-07-11 **מדינת ישראל נ' אברהם** (ניתן ביום 12.1.2012); ת"פ (ב"ש) 1072/09 **מדינת ישראל נ' סבג** (10.2.2010).

20. בעת גזירת הדין, בהינתן מתחם הענישה ההולם אשר נקבע, הבאתי גם בחשבון את תקופות מעצרו של הנאשם החל מיום 30.1.2014 ועד ליום 5.2.2014, ומיום 10.2.2014 ועד ליום 8.4.2016, לאחריו שוחרר למעצר בית מלא בפיקוח אלקטרוני למשך חודשיים נוספים, והחל מיום 6.8.2014 הוקלו תנאי שחרורו למעצר בית לילי. סבורני כי נסיבותיו של הנאשם ותקופת מעצרו הממושכת, מצדיקות להסתפק עתה בעונש מאסר בפועל לפרק זמן שיאפשר את ריצויו בדרך של עבודות שירות. בנסיבות אלה, אין הצדקה לנכות את ימי מעצרו מתקופת מאסרו, בשל כך שתרוצה בעבודת שירות.

בעניין זה אפנה לפסיקת כב' הנשיא יוסף אלון בעפ"ג 1105-08-13 **דנינו ואח' נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 16.9.2013), שם קבע:

"אכן, בנוהג שבעולם כי שעה שבית משפט מטיל עונש מאסר בפועל ינוכו מתקופת המאסר ימים שריצה הנאשם במעצר, אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת. נוהג זה איננו כה חד משמעי שעה שבית המשפט בוחר להטיל עונש של מאסר בעבודות שירות. זאת בראש ובראשונה מהטעם שמהותם של עבודות שירות בפועל שונה שוני רב ביותר מעונש מאסר המרוצה מאחורי סורג ובריה ועל כן ההיקש המתבקש בין ימים שריצה נאשם במעצר לבין התקופה שעליו להמשיך ולרצות במאסר, איננו תקף, לפחות לא באותה המידה, ביחס למי שעונשו נגזר לעבודות שירות. אכן, גם עונש מאסר בעבודות שירות עונש מאסר הוא, ברמה המושגית והעקרונית, אולם ברור לכל כי המדובר בשני עונשים שמהותם בפועל שונה עד למאוד זה מזה".

21. בעבירות המבוצעות עבור בצע כסף, הענישה צריכה לכלול רכיב כלכלי משמעותי, אשר יהיה בו מענה עונשי הולם למעשה. במקרה דנא, לנוכח הכמות הגדולה של החומר המסכן שנתפס (6.1 ק"ג ואלפי שקיות אריזה ריקות לצדו), ניכר כי העבירה בוצעה למען בצע כסף ולא לשימוש עצמי. מכאן שעונש הקנס צריך להיות בשיעור שבו תוחלת הרווח של נאשמים מהחזקת החומר תהיה נמוכה מתוחלת הקנס הצפוי להם אם יתפסו ויורשעו. לצד זאת, הבאתי בחשבון את מצבו הכלכלי של הנאשם, כעולה מהמסמכים שהציגה ההגנה.

סוף דבר

22. מכל הנתונים והשיקולים שפירטתי לעיל, הנני גוזר על הנאשם את העונש הבא:

א. מאסר בפועל למשך 6 חודשים. תקופת המאסר תרוצה בדרך של עבודות שירות בהתאם לחוות דעת הממונה מיום 21.12.2016. הנאשם מוזהר כי כל הפרה בתנאי עבודות השירות יכולה ותביא להפקעת המנהלית ולריצוי העונש במתקן כליאה. מובהר לנאשם, כי עליו לעדכן את משרד הממונה בכל שינוי אם יחול בכתובת מגוריו, וכי עליו לעמוד בתנאי הפיקוח ובכללם ביצוע בדיקות תדירות לאיתור סם.

הובהר לנאשם כי מקום השמתו לריצוי עבודות השירות הינו ב"יהדות בוכרה", אשר בקרית שלום הכינור 2 תל אביב, החל מיום 7.3.2017.

ב. מאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים. הנאשם יישא בעונש זה אם בתקופה של שלוש שנים מהיום יבצע עבירה בה הורשע או כל עבירה מסוג פשע לפי פקודת הסמים המסוכנים.

ג. מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים. הנאשם יישא בעונש זה אם בתקופה של שלוש שנים מהיום יבצע כל עבירה מסוג עוון לפי פקודת הסמים המסוכנים.

ד. קנס כספי בסך של 12,000 ₪ או מאסר למשך 60 ימים תחתיו; הקנס ישולם ב-12 תשלומים שווים ורצופים, כאשר הראשון בהם ישולם ביום 1.2.2017 ויתר התשלומים מידי 01 לכל חודש שלאחריו. לא ישולם אחד התשלומים במועד, תעמוד יתרת הקנס לפירעון מידי בתוספת ריבית פיגורים.

ה. צו מבחן - הנאשם יעמוד לפיקוח של קצין מבחן, כאמור בפקודת המבחן (נוסח חדש), התשכ"ט-1969, למשך תקופה של 12 חודשים, שתחילתה מהיום, בהתאם לתכנית, הנחיות ופיקוח שירות המבחן. לא יעמוד הנאשם בצו המבחן, ניתן יהיה לגזור מחדש את עונשו.

ו. הנאשם יחתום על התחייבות בסך 20,000 ₪, אשר יהיה עליו לשלם באם בתוך שלוש שנים מהיום יעבור על כל עבירת סמים. היה והנאשם לא יחתום על התחייבות כאמור בתוך 7 ימים, ייאסר בגין כך למשך 60

ימים.

23. החומר האסור בהפצה ושקיות האריזה יושמדו, באחריות המאשימה. באשר ליתר המוצגים ניתן בזאת צו להשמדה/חילוט/השבה לפי שיקול דעת המאשימה.

העתק יישלח לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

ניתן היום, כ"א כסלו תשע"ז, 21 דצמבר 2016, במעמד הצדדים.